

EN EFFEKTIV KLIMAPOLITIK

Verden har brug for en effektiv løsning på klimaproblemet. De eksisterende tiltag er fuldstændig utilstrækkelige. Ikke engang målsætningen om højst 2 graders temperaturstigning ser ud til, hverken at kunne overholdes eller at være noget "sikkert" mål. Den nyeste forskning¹ peger på at Vest-Antarktis er langt mere ustabil end hidtil troet. Alene omkostningerne ved konsekvenserne af de mulige havstigningerne er astronomiske.

Hvis man skal løse klimaproblemet er man nød til at have markeds kræfterne til at arbejde **for** en løsning og ikke imod en løsning. Derfor er man nød til at sikre, at de negative eksternaliteter ved afbrænding af fossilt kulstof indprises.

Samtidig har man brug for en enkel og effektiv løsning, med et element af international tilskyndelse til at deltage. CO2-kvoter har med al tydelighed vist, at de **ikke** er den løsning.

En enkel og effektiv løsning er derimod en afgift på fossilt kulstof efter "fee-n-dividend"² princippet i den form som James Hansen (ex NASA)³ anbefaler.⁴

Jamens Hansen beskriver den nærmere i mange af sine foredrag. F.eks. i slutningen af sit TED foredrag⁵.

Der opkræves en afgift på fossilt kulstof, hvor dette produceres eller ved import fra et land, der ikke implementerer et tilsvarende system .

Afgiften skal være progressivt stigende på en forudsigelig måde, så investeringer kan tage højde for den, indtil stigningen i CO2-niveauet i atmosfæren er under kontrol.

Afgiften skal være 100% provenu-neutral på den måde, at indtægerne fra afgiften går til en fond, hvis midler ubeskåret tilbagebetales til borgerne i form af en dividende.

Resultatet af afgiften vil være, at man uden, at hæve det generelle skattetryk vil sikre, at den faktiske CO2-belastning (og omkostninger for eftertiden) for et produkt afspejles ned gennem hele værdikæden og, at det kan betale sig at have et mindre CO2-aftryk end gennemsnittet.

Rationalet for sådan en provenu-neutral kulstofskat er bl.a:

Tragedy of the commons

Der er tale om et "tragedy-of-the-commons", når man kigger på udledning af CO2 til atmosfæren. Ingen har umiddelbar interesse i ensidigt at ændre adfærd. Der er principielt kun to løsninger på et

1 <http://www.nasa.gov/jpl/news/antarctic-ice-sheet-20140512/>

2 https://en.wikipedia.org/wiki/Fee_and_dividend

3 https://en.wikipedia.org/wiki/James_Hansen

4 <https://citizensclimatelobby.org/carbon-fee-and-dividend/>

5 http://www.ted.com/talks/james_hansen_why_i_must_speak_out_about_climate_change

tragedy-of-the-commons: 1) privatisering og 2) regulering.

Med mindre nogen kommer med en magisk løsning på, hvordan vi privatiserer atmosfæren, må man erkende, at en løsning må involvere statslig regulering.

Det er næppe en god plan at løbe risikoen ved bare at sætte sig ned og vente på at nogen tilfældigvis løser problemet i tide med noget hidtil ukendt teknologi.

Den omfattende videnskabsbenægtelse på området er netop udløst af at fri-markeds laissez-faire ideologi står ivejen for accept af, at der ikke findes nogen vej uden om regulering på området.⁶

En løsning, der udnytter markeds kræfterne effektivt

Man er nød til at have markeds kræfterne arbejdende **for** en løsning på klimaproblemet og ikke **imod**. Derfor er man også nød til at indprise de negative eksternaliteter, der er ved CO₂-forurening.⁷

Det grundliggende problem er, at vi tilfører den naturlige kulstof-cyklus stadig mere og mere fossilt kulstof.

Den mest liberale og markedsorienterede regulering, man kan anvende til det, må derfor være en provenu-netrual afgift på fossilt kulstof der hvor det graves op af jorden. Man skal naturligvis heller ikke subsidiere fossile energi-former, som det sker mange steder i verden i dag.

Hvis nogen kan producere energi billigere på andre måder end via fossile brændstoffer, så vil de kunne konkurrere på markedet, nu hvor de negative eksternaliteter er indpriset. Der vil være tale om et reelt frit marked.

Hvis folk kan producere kul-brinte baserede brændsler fra andre kilder end fossilt kulstof (f.eks. fra CO₂ i atmosfæren) vil dette stadig være tilskyndet. Noget sådant er ikke muligt med sær-afgifter på f.eks. benzin opkrævet hos forbrugeren.

Intet behov for at gætte den "korrekte" sats

Det er ikke nødvendigt at finde en "rigtig" størrelse på afgiften, for der er ikke tale om, at vi skal ramme en balance i kulstofafbrændingen. Vi skal helt stoppe med at øge atmosfærens CO₂-indhold og det kræver reelt et fuldstændigt stop for fossile brændsler.

Der er naturvidenskabeligt ingen tvivl om at målet er at blive 100% fossil-fri, så man kan blot lade skatten vokse progressivt indtil den viser sig at have effekt.

Mindre bureaukrati og tilskyndelse til deltagelse.

Ud over, at CO₂-kvotessystemet direkte selv har demonstreret hvor ineffektivt det er, så vil en kulstof-skat være mindre bureaukratisk og ikke kræve at finans-sektoren får en del af kagen for at handle med kvoter og drive børserne.

Desuden indeholder en kulstof-afgift muligheder for at motivere internationalt til at deltage via "Border

---

6 <http://www.merchantsofdoubt.org/>

7 <https://www.youtube.com/watch?v=tLidy1R9t9Y>

tax adjustments”.

Da afgiften opkræves hvor det fossile kulstof hentes op af jorden, eller ved import fra et land, der ikke implementerer et tilsvarende system, vil enkelt-lande kunne se en fordel i at deltage for selv at kunne opkræve afgiften lokalt.⁸

Simpelt for forbrugeren.

Ganske få forbrugere har noget forhold til CO2-aftrykket af deres forbrugsvaner.

En fee-n-dividend kulstof-afgift vil afspejle omkostningerne ved fossile brændstoffer (også for fremtidige generationer) ned gennem hele pris-kæden. Folk vil ikke enkeltvis skulle tage stilling til deres CO2-footprint for hver eneste vare de køber i supermarkedet. Løsningen vil ikke længere leve på nåde af, at folk har overskud til at sætte sig ind i CO2-effekten af deres konkrete handlinger. Samtidig kunne man afskaffe en hel række klima-relaterede afgifter og tilskud og gøre systemet meget enklere. Man undgår også, at politikere skal vælge "winners and losers" ved at satse på bestemte teknologier.

Praktiske overvejelser

Man må erkende, at en sådan kulstof-afgift desværre er ret urealistisk at få implementeret i EU. Alene den faktor at man i EU ikke tør indrømme, at det værktøj man har lavet ikke er effektivt, gør, at EU i sig selv, har alt for meget inertie til at lave sådan en ændring med den tidshorisont der er til at løse problemet på.

Men! ... Der er stærke kræfter i USA, der arbejder for at deres løsning ikke skal være "cap-n-trade" CO2-kvoter, men derimod en fee-n-dividend "Carbon Tax". Endda bakket op af folk som Reagans økonom Art Laffer⁹

For ganske nylig introducerede senator Sheldon Whitehouse (D-RI) en lov i det amerikanske senat netop med dette formål¹⁰.

Den demokratiske præsidentkandidat Bernie Sanders er også en stor tilhænger af sådan en løsning.¹¹

Derfor vil det stadig være en god ide at bakke op om sådanne tiltag internationalt og arbejde for Dansk støtte til dem, hvis de viser sig f.eks. fra USA.

---

8 <http://www.carbontax.org/nuts-and-bolts/going-global/>

9 <https://vimeo.com/44472885>

10 https://www.youtube.com/watch?v=dHj4Ok_X5x0

11 http://www.huffingtonpost.com/rep-bernie-sanders/why-we-need-a-carbon-tax_b_5571408.html